

Werken op hoogte

(gebruik van ladders, steigers, positioneringsmiddelen met touwen, CBM, PBM)

PRINCIPE	De werkgever treft de nodige materiële en organisatorische maatregelen opdat de arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte die ter beschikking van de werknemers worden gesteld geschikt zijn voor het uit te voeren werk zodat het welzijn van de werknemers bij het gebruik van deze middelen wordt verzekerd.
SITUERING	<p>Codex IV.5 bevat de bepalingen voor het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte. Dit is de omzetting van de Europese richtlijn 2009/104/EG.</p> <p>De Codex legt vooreerst algemene verplichtingen op i.v.m. risico-analyse en preventiemaatregelen. Voor een aantal arbeidsmiddelen zijn specifieke bepalingen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van ladders, trapladders en platformladders • Gebruik van steigers • Gebruik van toegangs- en positioneringstechnieken met touwen <p>Er blijven nog enkele bepalingen uit het ARAB bestaan :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepalingen over stellingen, platformen, bruggetjes, ladders (ARAB, art. 440 t.e.m. 459): zijn opgeheven, maar blijven evenwel van kracht tot de arbeidsmiddelen die voor 25/09/2005 werden ter beschikking gesteld van de werknemers, werden vervangen of aangepast volgens Codex IV.5 • Werkbakken of gelijkaardige inrichtingen opgehangen aan een hijskraan (ARAB, art. 453)
BELANG VOOR DE UITZENDSECTOR	<p>Vallen van een hoogte is de belangrijkste oorzaak van ernstige ongevallen bij uitzendkrachten. Deze problematiek vraagt dus de nodige aandacht.</p> <p>Deze wetgeving behandelt de maatregelen die de gebruiker van de uitzendkracht moet in acht nemen bij de aankoop, de installatie, de montage en het gebruik van deze werkmiddelen.</p> <p>Het uitzendbureau kan bij de evaluatie van zijn klanten nagaan of, inderdaad, de gebruiker voldoende bewust is van zijn verantwoordelijkheden en de nodige maatregelen treft.</p> <p>De Codex voorziet eveneens dat alle werknemers die op steigers werken en/of meewerken aan de (de)montage een adequate opleiding hebben ontvangen die hen in staat stelt de kennis en de vaardigheden te verwerven om veilig te werken op/met steigers.</p>
RISICO-BEOORDELING EN PREVENTIEMAATREGELEN Codex, art IV.5-1 t.e.m. IV.5-3	<p>De werkgever (gebruiker) voert een risicoanalyse uit en treft de nodige materiële en organisatorische maatregelen om tijdelijk werk op hoogte veilig te laten verlopen. Daarbij houdt hij rekening met volgende principes :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werken op hoogte gebeurt onder passende ergonomische omstandigheden; • Afmeting, eigenschappen en kenmerken van het materiaal zijn aangepast aan de werkzaamheden en aan de voorziene belastingen • Voorzien van beveiligingen om vallen te voorkomen met bij voorkeur collectieve beveiligingsmaatregelen; • De meest geschikte toegangsmiddelen tot de werkposten voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte kiezen. Rekening houden met de mogelijkheid van ontruiming bij dreigend gevaar. • vervangende veiligheidsvoorzieningen wanneer tijdelijk collectieve beschermingsmiddelen moeten worden verwijderd voor specifieke werkzaamheden.

	<ul style="list-style-type: none"> • Voorrang geven aan gebruik van arbeidsmiddelen die voldoen aan een erkende norm (vb. EN 131 voor ladders) of aan gelijkwaardige technische voorschriften als er geen dergelijke norm bestaat. • enkel werk op hoogte indien weersomstandigheden veilig werken toelaten.
<p>GEbruik VAN LADDERS, TRAPLADDERS EN PLATFORMLADDERS</p> <p>Codex, art IV.5-4 t.e.m. 6</p>	<p>Gebruik van ladders is beperkt tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • werken met gering risico • én korte gebruiksduur • én als er geen veiligere manier van werken is <p>Bij voorkeur gebruik van ladders die voldoen aan een norm (EN 131)</p> <p>Veilig gebruik ladders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruiksinstructies naleven • stabiliteit waarborgen, sporten blijven horizontaal • steunen op stabiele en stevige steunpunten • voorzien van antislipinrichting of gelijkwaardige alternatieven • toegangsladders steken voldoende boven toegangsniveau uit (bieden veilig houvast) • verschillende delen van meerdelige ladders mogen tijdens gebruik niet t.o.v. elkaar kunnen bewegen • beweegbare ladders worden vastgezet vooraleer ze worden betreden • bij gebruik moet men steeds veilige steun en houvast hebben • enkel lichte lasten dragen op ladder, die veilige houvast niet belemmeren
<p>HET GEbruik VAN STEIGERS</p> <p>Codex, art. IV.5-3</p> <p>Codex, art IV.5-7 t.e.m. 15</p>	<p>Men moet de voorkeur geven aan steigers (stellingen) die voldoen aan de Belgische of Europese normen (vb. EN 12810, EN 12811,...). Codex IV.5 legt daarnaast eisen op m.b.t. stevigheid, verankering, openingen, veilige toegangswegen,...</p> <p><u>Bevoegd persoon</u></p> <p>Werkgever duidt een bevoegd persoon aan met als taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • waken over toepassing preventiemaatregelen tegen vallen van personen/voorwerpen • waken over de veiligheidsmaatregelen bij veranderende weersomstandigheden • waken over naleving voorwaarden toelaatbare belasting (in alle omstandigheden) • opstellen montage-, demontage- en ombouwschema (als dit nog niet bestaat) • opstellen instructienota voor het gebruik van de steiger <p><u>Documenten</u></p> <p>Werkgever beschikt over</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruiksaanwijzing van de fabrikant • sterkte –en stabiliteitsberekening • montage-, demontage- en ombouwschema (opgesteld door de fabrikant of de bevoegd persoon) <p>Als werkgever die steiger gebruikt een andere is dan de werkgever die hem monteert, dan bezorgt de monteur aan de gebruiker de nodige documenten (instructienota, berekeningsnota)</p> <p><u>Rolsteiger</u></p> <p>Een rolsteiger mag niet verplaatst worden terwijl er zich een werknemer op bevindt (tenzij de rolsteiger zodanig is ontworpen dat dit veilig kan)</p>

	<p><u>Opleiding werknemers die steiger gebruikers</u></p> <p>Werknemers die op een stelling moeten werken moeten een adequate opleiding krijgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preventiemaatregelen tegen risico's van vallen van personen/voorwerpen • veiligheidsmaatregelen bij veranderende weersomstandigheden • voorwaarden i.v.m. toelaatbare belasting <p><u>Opleiding werknemers die steiger (de)monteren</u></p> <p>De opleiding van de werknemer die meewerkt aan de montage, de demontage of de ombouw van steigers heeft betrekking op :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpen van montage, demontage, ombouwschema; • Veilig monteren, demonteren en ombouwen; • Inhoud opleiding werknemers die op steiger werkt (zie hoger); • Bijzondere risico's.
<p>GEbruik VAN TOEGANGS- EN POSITIONERINGSTECHNIKEN MET TOUWEN</p> <p>Codex, art. IV.5-16 t.e.m. 19</p>	<p>Gebruik van deze technieken voor werken op hoogte die systematisch of herhaaldelijk gebeuren is verboden, tenzij uit risicoanalyse blijkt dat dit de veiligste of enige methode is; Principes, methodes en te respecteren technieken worden in Codex IV.5 gepreciseerd;</p> <p>Verboden voor afgezonderd tewerkgestelde werknemer.</p> <p>Werken gebeuren onder toezicht van een bevoegd persoon.</p> <p>De werknemers ontvangen een specifieke aangepaste opleiding.</p>
<p>CBM TEGEN VALLEN</p> <p>Codex, bijlage IX.1-2</p>	<p>Wanneer de werknemers blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, dan moeten de werken loopvlakken uitgerust zijn met collectieve beschermingsmaatregelen (CBM).</p> <p>Bijlag IX.1-2 van de Codex legt concrete afmetingen voor deze CBM vast (hoogte leuning,...)</p>
<p>PBM TEGEN VALLEN</p> <p>Codex, bijlage IX. 2-2, 10</p> <p>Codex, art. IX.2-25 t.e.m. 26</p>	<p>Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen zijn verplicht voor werknemers die zijn blootgesteld aan een val van meer dan 2 m (als het risico op vallen niet op een betere manier kan worden voorkomen).</p> <p>De Codex schrijft voor waaraan individuele valbeveiliging moet voldoen (alleen harnasgordel is toegelaten, voorzien verankeringspunt(en), valhoogte zo klein mogelijk,...)</p> <p>Controles</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor elk gebruik gaat men na of de valbescherming nog conform is • Door een Externe Dienst voor Technische Controle (EDTC): <ul style="list-style-type: none"> ○ Na elke gestuite val (als valbescherming blijvend bevestigd is) ○ Minstens om de 12 maanden én na elke gestuite val (als valbescherming niet blijvend bevestigd is)
<p>WETGEVING</p>	<p>Codex IV.2 – Bepalingen van toepassing op alle arbeidsmiddelen</p> <p>Codex IV.5 – Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte</p> <p>Codex IX.1 – Collectieve beschermingsmiddelen</p> <p>Codex IX.2 – Persoonlijke beschermingsmiddelen</p> <p>ARAB - restartikels</p>

Draagwijdte en doelstelling van de circulaire

Een circulaire herneemt de inhoud van een besluit in eenvoudige en klare taal. De informatie opgenomen in deze circulaire wordt gegeven ten louter indicatieve titel en houdt geenszins een raad of juridisch advies in. Preventie en Interim wijst elke aansprakelijkheid af voor enige schade die zou volgen, rechtstreeks of onrechtstreeks, uit een vergissing of een weglating in deze circulaire. Het gebruik van deze circulaire behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van de lezer.